

Sociaal Domein
Beleid Sociaal Domein

De Raad

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
Fax (070) 326 10 10
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Beantwoording vragen uit forum 2 okt 2018 over datum 23 oktober 2018
BUIG-budget bijlage(n)

Inleiding

Naar aanleiding van de bespreking van de twee raadsinformatiebrieven over de BUIG-budgetten in het forum op 2 oktober 2018, werd door meerdere leden van het forum geconstateerd dat er bij de set extra maatregelen om het tekort op de BUIG terug te dringen, allerlei verschillende termijnen zijn genoemd. Vanuit meerdere leden van het forum kwam het verzoek daar meer helderheid in te scheppen. Daarnaast werd gevraagd de actuele financiële situatie voor 2018 aan te geven. Met deze brief komt het college de toezegging na die wethouder Van der Pol in reactie op die verzoeken heeft gedaan. Alvorens de bovenstaande vragen te beantwoorden gaat deze brief eerst breder in op de systematiek en processen rond de BUIG. Die systematiek draagt namelijk bij aan de onoverzichtelijkheid van termijnen en budgetten.

Kanttekening vooraf is dat we als gemeente de oorzaken voor de onoverzichtelijkheid (van termijnen) rond de BUIG- budgetten en het terugdringen van het tekort op de BUIG niet weg kunnen nemen. We zijn voor wat de budgetten betreft immers afhankelijk van de door het Rijk gehanteerde systematiek en de fasering die het Rijk daarbij hanteert. Bij het beroep op het vangnet BUIG zijn we er aan gehouden ook nauwgezet de systematiek van het Rijk volgen. Wat we doen in deze brief is de gang van zaken zodanig op een rij zetten dat meer helderheid ontstaat over de totale samenhang in het proces en de termijnen.

Wat maakt de systematiek rond de BUIG budgetten ingewikkeld?

De BUIG-budgetten worden pas na meerdere rondes (met steeds toekenning van voorlopige budgetten) pas laat in het kalenderjaar definitief. Het budget waar Rijswijk uiteindelijk over kan beschikken hangt af van meerdere variabelen:

1. De omvang van het macrobudget zelf. Dit macrobudget wordt door het Rijk vastgesteld. Maar zoals aangegeven in de eerdere raadsbrieven hierover, was er de afgelopen jaren veel discussie over de omvang daarvan. Met als gevolg dat het in een bepaald kalender jaar steeds lang onzeker blijft of het Rijk al dan niet aanpassingen gaat doen in dat macro budget.
2. De verdeling. Het macrobudget wordt door het Rijk met een verdeelsleutel verdeeld over gemeenten. Die verdeelsleutel is gebaseerd op een verdeelmodel waarin tal van sociaal economische en demografische factoren worden meegenomen. De verdeelsystematiek is de afgelopen jaren

meerdere keren aangepast. En dat leidde tot behoorlijke verschuivingen in budgetten voor gemeenten. Dat gold ook voor Rijswijk.

3. Gemeenten met een tekort op het BUIG-budget kunnen, mits ze voldoen aan de voorwaarden die daarvoor zijn gesteld (deze zijn in de eerdere raadsbrieven over dit onderwerp toegelicht) een beroep doen op het landelijke vangnet voor de BUIG. Voor 2017 gold dat Rijswijk voldeed aan deze voorwaarden en dus een vangnetuitkering heeft aangevraagd. De vangnet aanvraag voor 2017 is voor 1 augustus 2018 ingediend. De toekenning daarvan vindt eind 2018 plaats en het bedrag wordt dan ook nog verwerkt in de jaarrekening van 2018. De feitelijke uitbetaling van het toegekende bedrag vindt echter pas begin 2019 plaats. Ook voor 2018 voldoet Rijswijk waarschijnlijk aan de voorwaarden om voor een vangnet uitkering in aanmerking, behalve als de uitvoeringsorganisatie er alsnog in slaagt om onder de grens van het eigen risico te blijven. Als de dalende trend in het uitkeringsbestand die vanaf september 2018 is ingezet ook doorzet, is dat laatste zeker niet uitgesloten.

Al met al leidt het boven geschetste er toe dat gedurende een kalenderjaar bij het maken van de begroting en bij de financiële rapportages aan de raad steeds gewerkt moet worden met verwachte budgetten, die later bijgesteld kunnen worden. Doorgaans wordt eind september van het voorafgaande jaar een indicatief budget bekend gemaakt voor het volgende jaar, tegelijk met het definitieve budget van het lopende jaar. Dat betekent dat er gedurende een jaar rekening gehouden moet worden met aanpassingen en dat pas begin oktober van het lopende jaar duidelijk wat het definitieve budget van dat jaar is. Daar komt nog bij dat er ook na de toekenning van het definitieve budget nog aanpassingen kunnen plaatsvinden, bijvoorbeeld als gevolg van de landelijke discussie over (de tekortschietende omvang van) het macrobudget. Dat maakt ook dat de raming van het mogelijke tekort steeds moet worden bijgesteld. Dat tekort beweegt immers mee met de aanpassingen in het budget. En dat is ook de reden dat de extra maatregelen om het verwachte tekort in 2017 terug te dringen, pas zijn ingezet vanaf september 2017. Toen was namelijk pas definitief duidelijk wat de omvang van het tekort zou worden.

Kort samengevat: bij de inschatting van mogelijke tekorten en financiële rapportages gaat het steeds om momentopnames, die om allerlei redenen later toch weer bijgesteld kunnen en moeten worden.

Het in het forum genoemde verschil van € 974.000 is het verschil tussen de budgetindicatie zoals die in de primaire begroting is opgenomen (sept.2017) en het definitief toegekende budget. In de begroting 2018 is in de eerste halfjaarrapportage echter al aangesloten bij de indicatie zoals die is afgegeven in april 2018.

Primaire begroting 2018	€ 18.901.936	indicatie september 2017
Begroting 2018 op basis van 1 ^e halfjaarrapportage	€ 19.298.932	indicatie april 2018
Meest recente verwachting 2018	€ 19.876.197	definitief budget 2018

We zien vanaf het eind van de zomer 2018 een daling in het uitkeringsbestand. De verwachting is dat door die daling in combinatie met het opgehoogde budget, het uiteindelijke tekort voor 2018 uit zal komen rond de 950.000 euro. Omdat het te ontvangen bedrag uit de vangnetregeling over 2017 (851.000 euro), geboekt wordt in 2018, resulteert voor 2018 een feitelijk verwacht tekort van ongeveer 100.000 euro.

De onlangs door het ministerie afgegeven budgetindicatie voor het jaar 2019 bedraagt € 21.484.724. Op basis van de realisatie tot en met september 2018 en mits de waarneembare dalende trend in het uitkeringsbestand doorzet, is de verwachting dat dit budget toereikend zal zijn (dus geen tekort meer op de BUIG).

Toelichting op de termijnen van de maatregelen

De 19 maatregelen zoals die in totaal in beide brieven in het forum van 2 okt aan de orde kwamen, vallen uiteen in 8 maatregelen met een beoogd financieel effect en 11 maatregelen met een beoogd bedrijfsmatig effect.

Van alle 11 maatregelen met een beoogd bedrijfsmatig effect zijn er inmiddels 5 volledig gerealiseerd, 3 maatregelen zijn deels uitgevoerd en moeten nog afgerond worden en 3 maatregelen zijn opgenomen in de reguliere bedrijfsvoering en kunnen inmiddels als going concern beschouwd worden.

Voor wat betreft de in beide brieven opgenomen financiële maatregelen geeft de onderstaande tabel een overzicht van de termijnen en in combinatie met de resultaten en verwachtingen. Kanttekening bij de tabel: of we de beoogde financiële effecten wel of niet daadwerkelijk realiseren, is niet bepalend voor het wel of niet in aanmerking komen voor de vangnet regeling.

Maatregel	Beoogd effect (besparing) van oorspronkelijke set maatregelen aanvraag vangnet 2017	Verdere tekort-reductie via reeds getroffen maatregelen aanvraag vangnet 2018	Beoogd effect (besparing) van nieuwe maatregelen aanvraag vangnet 2018	(verwachte) Realisatie 2018	(verwachte) Realisatie 2019
Meer aandacht voor en stimuleren van parttime werk	€ 70.100	---,--	--,--	€ 330.300	pm
Kansen benutten door meer samenwerking met uitzendbureaus	€ 70.000	€ 70.000	--,--	€ 70.000	pm
Stimuleren van parttime werk in combinatie met de zorg van kinderen voor alleenstaande ouders	€ 248.500	€ 164.500	--,--	€ 84.000	pm
Verder uitnuttigen van de opgestelde regionale sectorplannen	€ 98.000	€ 62.000	--,--	€ 112.000	pm
Het vergroten van het resultaat op terugvordering	€ 43.000	--,--	--,--	--,--	pm
Het beoordelen van de Participatiewet dossiers op voorliggende voorzieningen.	€ 46.250	--,--	--,--	€ 137.339	
Intensiveren aanpak hoogopgeleiden	--,--	--,--	€ 42.000	--,--	€ 42.000
Uitstroombesteding statushouders	--,--	--,--	€ 56.000	--,--	€ 56.000
Totaal	€ 575.850	€ 296.500	€ 98.000	€ 733.639	€ 98.000

Toelichting

- *Voor de kolom 2018 geldt dat waar niets staat, de bedragen pas bekend worden bij het opstellen van de jaarrekening over 2018 of dat het nieuwe maatregelen betreft (hoogopgeleiden en maatregelen statushouders).*
- *Voor de kolom 2019 geldt dat wel financieel effect verwacht wordt, maar dat de omvang daarvan nu nog niet goed ingeschat kan worden.*

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

drs. M. Middendorp MPC

drs. M.J. Bezuijen